

*Hoe Appollonius ghaef sijn dochter tot eenen wijve Athanagoras, prince
vander stat Mitelen, ende hoe Leno die roffiaen verbrant wort tot
een-[g4v]der wraken sijnder quaetheit die hi getoent hadde
aen Tharsia. Ten ware Gods gracie gheweest,
sij hadde gbescoffiert gheweest.*

[23]

[A]ls dit hoerde Athanagoras die prince, soe sorchde ¹ hij dat Appollonius sijn dochtere eenen anderen man geven soude, ² ende hy viel voer des conincx voeten ende seide: “Ick beswere u biden levenden God, die u dese dochter weder verleent ende gegeven heeft, dat ghi haer niemant anders tot enen wijve en gheeft dan mi, want ick ben die prince van deser stadt ende oeck die ghene die u dochter [bewaert], ³ beschermet ende gheholpen hebbe dat sij suver, [reyn] ⁴ ende ongheschent ghebleven is, ende oec ben ick die sake gheweest dat ghi u dochter gevonden hebt.” ⁵

Appollonius antwoerde: “Ic en mach u dit niet weygeren, om dat ghi mijn dochtere behulpelic sijt gheweest ende die sake dat icse gevonden heb. ⁶ Ende oec om dat ic ghesworen heb dat ic desen rouwe niet neder leggen en soude ter tijt toe dat ic mijn dochter uut ghegeven ⁷

---

1. sorchde: vreesde

2. *Die gesten van Romen*: ghegheuen soude hebben / ghegeuen soude hebben — De oegenschijnlijke willekeur waarmee de zettters spellen heeft niet zo zeer te maken met het gegeven dat er destijds nog geen uniforme spelling bestond als wel met de noodzaak om de woorden goed over de regel te verdelen, en daarvoor was het aanpassen van de spelling van woorden de meest eenvoudige methode.

3. Ontbreekt in Snellaert 1493 — toegevoegd op basis van *Die gesten van Romen*.

4. Ontbreekt in Snellaert 1493 — toegevoegd op basis van *Die gesten van Romen*

5. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: Audiens hec athanagora timens scilicet ne filiam alteri in vxorem daret misit se ad pedes appollonij dicens Adiuro te per deum viuuum qui te patrem filie restituit ne alteri filiam des in coniugem nisi mihi sum enim princeps huius ciuitatis meo auxilio virgo permansit et me duce te patrem agnouit

6. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: Cui appollonius ait Non possum tibi esse contrarius quia multa pro filia mea fecisti

7. *Die gesten van Romen*, ed. Leeu 1481 en ed. Van der Meer 1483: wt ghehylic; ed. Van Os 1484: wt ghehilic

hadde, daer om soe beghere ic dattet u wijf wesen sal. ¹ Mer ic wil dat men mi sal wrake doen over den roffiaen Leno!” ²

Athanagoras, die prince van Mithelen, ghinc inder stat. ³ Hi dede den burgeren vergaderen ende seyde: “Mijn lieve kinderen ende burgeren van deser stat, ⁴ ick bidde u allen dat wij dese stat niet en laten vergaen, verderven ende oeck te niet maken om eenen sno-[g5r]den katijf. ⁵ Want ic gheve u te kennen dat hier gecomen is Appollonius, die [coninc], ⁶ vader van Tharsia, met veel scepen ende volck, die toernich is op Leno den roffiaen, daer van dat hi wrake wil hebben gedaen om dat hi sijn dochter gheset heeft int gemeen huys. ⁷ Ende ten sij dat wij dese wrake selve doen, so sal hi dat verhalen op ons allen ende die stat [verderven ende] ⁸ te niet maken.” ⁹

Doe dit dat volck hoerden, soe worden sij alte samen lopende om desen coninck Appollonium, Tharsien vader, te sien ende quijscheldinghe ende verghiffenisse van hem te verwerven. ¹⁰

Athanagoras seide: “Voert soe rade ic u dat ghi Leno den roffiaen vanghet ende voer den coninc brenghet.” ¹¹

---

1. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: et ideo opto vt sit vxor tua

2. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: et tunc restat vt vindicem me a lenone

3. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: Athanagora ciuitatem intrauit

4. *Die gesten van Romē*, ed. Leeu 1481: Mijn lieue kinder alle te samen; ed. Van der Meer 1483: Mijn lieue kinderen alle te samen; ed. Van Os 1484: Mijn lieue kinder alle te samen

5. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: conuocatisque ciuibus dixit. Ne pereat ciuitas propter vnum impium

6. Ontbreekt in Snellaert 1493 — toegevoegd op basis van *Die gesten van Romē*, ed. Leeu 1481: Appollonius die conincs vader van tharssia.; ed. Van der Meer 1483: appollonius den coninc van tharssia; ed. Van Os 1484: appollonius die coninck vader van tharsia.

7. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: Sciatis appollonium regem patrem tharsie huc venisse ecce classes nauium properant cum grandi exercitu ad destruendam ciuitatem propter lenonem qui filiam suam tharsiam in lupanari constituit

8. Ontbreekt in Snellaert 1493 — toegevoegd op basis van *Die gesten van Romē*.

9. Snellaert 1493: te niet te maken — *Die gesten van Romē*: verderuen ende te niet maken

10. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: [46] Hijs dictis concursus factus est et tanta commotio populi vt nec viri nec femine manerent quin currerent omnes ad appollonium regem videndo eum et misericordiam ab eo petendo

11. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: Ait athanagora. Consulo ad hoc vt non destruatür ciuitas deducatur ad eum Leno

Si deden alsoe ende brochten hem met sinen handen op sijnen aers ghebonden voer den coninc Appollonius. ¹

Die coninc hadde hem laten scheren, sijn coninclike cleet aen ghetoghen ende ghinc sitten ter vierscaren met sijn dochter, ende seijde totten burghers vander stat: “Ghi goede luden, ghi siet hijer hoe dat Tharsia, dese schone maecht, mijn waerdyghe dochter, van mi hier gevonden is, die dese ghirighe Leno den roffiaen heeft willen brengen tot scanden. ² Ende daer heeft hi sijn beste om gedaen, al ist bider hulpen Gods anders vergaen. ³ Daer om so wil ick ende begheere van u dat ghi daer van self wrake doet!” ⁴

Sij seiden: ⁵ “O, heere, Leno sal levende gebrant worden, ende alle sijn goet sal Tharsie heb-[g5v]ben!” ⁶

Ter stont wort Leno daer ghebrocht ende geworpen int vier ende gheheel tot assche verbrant. ⁷

Tharsia seide totten scaffer: “Ic gheve u vryheyt om dat ic doer u hulpe ende gonste vanden burghers maecht ghebleven ben.” ⁸

---

1. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: captus est statim et ligatis manibus a tergo deducitur leno ad regem

2. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: Appollonius regia veste indutus tonso capite dyadema imposuit capiti suo tribunal ascendit cum filia et ciuibus dixit Videtis tharsiam virginem a patre suo hodie cognitam quam cupidissimus leno quod erat in eo corruptionem confusio-[o5rb]nem perpetuam procurabat — Ulrich Zel, Keulen ná 1472 leest: quod erat in eo eius corruptionem — evenzo editeert Oesterley 1872 — Johan van Westfalen, Leuven 1484 leest: quod tamen erat in eo corruptionem etc.

3. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: nec amicitia sua nec prece nec precio desistere volebat

4. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: facite ergo filie mee vindicacionem.

5. *Die gesten van Romen*, ed. Leeu 1481: Si riepen alle met luder stemmen; ed. Van Os 1484: Sij riepen alle mit luder stemmen

6. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: Omnes vna voce dixerunt. Domine: leno viuus comburatur et diuitie eius puelle dentur.

7. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: protinus adducitur leno et coram omnibus in igne ponitur et totaliter comburitur.

8. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: Tharsia ait villico. dono tibi libertatem quia beneficio tuo et ciuium et virgo permansi

Sij gaf hem twee hondert ducaten daer toe dat sij hem vry ghemaect hadde, want hi een ghecoft knecht ¹ was. ²

Daer nae soe liet si voer haer comen alle die lichte vrouwen ende seyde tot haer: “Ic make u oec alte samen vry, ende wat ghi hebt dat wort u alte samen ghegeven. ³ Weest niet meer eyghen!” ⁴

Doe sprac Appollonius totten volcke aldus: “O, waerdighe burghers, ic dancke u hoechlic der gonsten die ghi mi ende mijnre dochter bewesen hebt. ⁵ Daer om soe gheve ic u ende schencke ter stat behoef .XX. ⁶ pont gouts.” ⁷

Die burgers neicden ⁸ haer hoofden ende dancten hem daer van, ende sij lieten een beelde maeken ende op dije [marct of] ⁹ platse setten ter eeren van hem ende sijn dochter, daer onder ghescreven stonden haer namen ende die ghifte, die hi die stat ghegheven ¹⁰ hadde. ¹¹

---

1. ghecoft knecht: slaaf

2. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: et donauit ei ducentos aureos et libertatem.

3. *Die gesten van Romē*, ed. Leeu 1481: ghegheuen ende ghegonnet; ed. Van Os 1484: gegeuen ende ghegunt — Libertatem vero cunctis puellis coram se presentatis perdonauit et dixit. Quid de corpore vestro hactenus seruistis: — Ulrich Zel, Keulen ná 1472: Quid de corpore vestro attenens fuistis; Johan van Westfalen, Leuven 1484: Quia de corpore vestro hactenus seruistis — De zin is zwaar gecontamineerd. De antieke roman, Kortekaas 2004, Recensio B: Quicquid de corpore vestro illi contulistis infausto, vobis habete; quia servistis mecum, liberae estote (Alles wat jullie voor die ellendeling verdiend hebben, is voor jullie zelf. En omdat jullie samen met mij slavinnen waren, mogen jullie nu vrij zijn.)

4. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: ex hoc libere estote.

5. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: [47] Appollonius ad populum loquens gratias vobis de beneficijs vestris reddo mihi et filie mee factis.

6. *Die gesten van Romē*, ed. Leeu 1481: vijftijf pont gouts; ed. Van der Meer 1483 en ed. Van Os 1484: vijftich pont gouts

7. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: Nunc ergo tribuo vobis auri pondera quinquaginta

8. neicden = neichden

9. Ontbreekt in Snellaert 1493 — toegevoegd op basis van *Die gesten van Romē*.

10. *Die gesten van Romē*: ghedaen

11. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: Illi ei capita sua inclinabant gratias referentes Ciues omnes statuam appollonij in medio ciuitatis statuerunt et in basi scripserunt Tyrio appollonio restauratori domuum nostrarum et tharsie sanctissime filie eius virgini

Daer nae weynich daghen gaf Appollonius sijn dochter Atanagoras tot enen ¹ wijve met groter blijscap en[de] ² bruyloft van die gheheel stadt. ³ Daer nae reysde hij te Tharsien om in sin ⁴ lant van Thiro te comen met den prince ende alle sijn ⁵ ghesinne. ⁶

---

1. *Die gesten van Romen*: sinen

2. Snellaert 1493: en

3. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: Post paucos dies appollonius tradidit filiam suam in coniugem athanagore cum ingenti letitia totius ciuitatis

4. sin = sijn

5. alle sijn ghesinne: al de zijnen

6. *Gesta romanorum*, ed. Leeu 1480: [48] Et cum genere et filia nauigans cum omnibus suis volens per tharsum proficiscendo ad patriam sum ire